

Enheduanna¹ himnuszai

Himnusz Dumuzi király² badtibirai szentélyéhez,
melyet Emushnak is hívnak

Ó, szent templom, minek ragyogó füveiben
a síkság úrnője, Inanna fürösztí magát!
Virágok mosdatják falaid, Emush,
mit nyájak őrizője, alvilág pásztora
emelt, hogy ragyogj az ég felé.
Urad a síkság dühödt arszlánja,
Inanna, a szép keblű párja,
Dumuzi, ki hitvese gyémántja.
Ő emelte e fényes szentélyt,
s trónját ide helyezte, ó, Badtibira.

(Tíz sor Dumuzi Badtibira sztyeppéin álló szentélyéhez.)

Himnusz Ningishzida gishbandai szentélyéhez³

Hegy ölében megbúvó ős-bús szentély,
míves kezek érintése rajtad, ó, rőt rettenet, Gishbanda!
Kőanya méhe, rémisztő barlang, mit, ha tud, kerül, ki él.
Iszony hálózza, ki utadra lép,
csapdába hull, örök sötétség foglya.
Bósz falad a Napot magára vonja,
vörös fényben füröszt a hajnali ég.
Ningishzida itt az úr, az ében hajú,
a tiszta kezű ég Istennő – Inanna papja.
Ő emelte e szent helyet, hogy trónját ide helyezze.

(Tíz sor Ningishzida gishbandai szentélyéhez.)

¹ Akkad hercegnő, főpapnő és himnuszalköltő. Az első költő a világirodalomban, akinek neve versei alatt fennmaradt.

² Dumuzi: sumer halandóból lett istenség, Inanna férje, a pásztrok védelmezője és a vegetáció, valamint a termékenység istene, aki az év felét az alvilágban töltötte.

³ Ningishzida: az alvilág, a háború és a vegetáció istensége mezopotámia területén. Dumuzihoz hasonlóan az év egy részét az alvilágban töltötte. Gishbanda: földrajzi név, Ur városától nem messze

Himnusz Inannához

(Szemelvények Enhéduanna Inannához írt himnuszából
Jane Hirshfield fordítása nyomán.⁴)

Minden erők úrnője,
fénynek hordozója,
te ragyogó,
kit ég és föld imád,
a legfelsőbb isten papnője,
ki büszkén hordod koronád,
Úrnőm, te őrizője
mindennek, mi nagyszerű!
Kezedben tartod a hét erőt:
a lét minden hatalmát
fűzted ujjaid köré,
összefontál minden erőt,
s most kebledre tűzted,
mint egy drágakövet.

.....

Mint égi fenevad,
méreggel szántottad fel a tájat –
feldúltad a föld minden szegletét
nagy viharozván.
Mi zöld volt, túl nem élt.
A hegyből ár zúdult alá:
Te voltál, Inanna,
égen s földön legnagyobb.
Úrnőm, sárkányt lovagolván
záporoztad tüzes nyilaid a népre,
mert a leghatalmasabb így határozott,
az ő szavát követte
a szertartások úrhölgye,
hasonlóra ő maga nem gondolhatott.

.....

⁴ Forrás: *Women in Praise of the Sacred* (Harper Collins Publishers, 1994), szerkesztette: Jane Hirshfield, aki kortárs amerikai költő, esszéíró és műfordító, az Amerikai Tudományos és Művészeti Akadémia rendes tagja, egyetemi tanár.

A harcmezőn,
a csatában
tiéd az utolsó szó,
ó, szárnyas Úrnő,
ki felülről tekintesz
a tájra.
Pusztító vagy
pusztító viharban,
égzengés,
ha zeng az ég,
villámlásban villámot szórsz,
te vagy a szélben az üvöltés.
Lábad soha meg nem pihen.
Sóhajok lantját magaddal viszed,
ujjaiddal a gyász dalát pengeted.

.....

Neked áldoztam,
amint először betettem
lábam a szentélybe,
én, Enhéduanna,
a főpapnő,
szertartást vezettem,
neveddel ajkamon,
s most itt vagyok elűzve,
leprások között.
Mondják, nappal van,
ám a világosság elkerül.
Fényre árny borul,
homokvihar dúl.
Ékes ajkam összeszorul,
szépségem, bájam porba hull.

.....

Mit egykor Nannának zengtek,
 zengjenek hozzád:
 Hogy végtelen vagy mint az ég,
 hallassék!
 Hogy hatalmas vagy, mint a föld,
 hallassék!
 Hogy eltiporsz minden ellenszegülőt,
 hallassék!
 Hogy hangoddal szántod a tájat,
 hallassék!
 Hogy haragod a nép fejére szórod,
 hallassék!
 Hogy aztán tetemüket elfalod,
 hallassék!
 Hogy szemed rájuk emeled,
 hallassék!
 Hogy szemed villámokat szór,
 hallassék!
 Hogy diadalmas vagy,
 hallassék!
 Hogy mindezt Nannáról nem,
 csak rólad mondhatják –
 mert ez a te hatalmasságod.
 Egyedül te vagy a Fenséges!

.....

Ó, Úrnóm,
 égnek imádottja,
 dühödről csak igazat szóltam.
 Most, hogy papnője
 helyére visszakerült,
 Inanna szíve megbékült.
 Dicsőséges nap ez,
 a papnő szép kelmékben,
 talpig ünneplőben,
 női ragyogásban,
 akár a felkelő Hold fénye.
 Ahol kellett, az istenek
 illően megjelentek,
 az ég kapuja tárva üdvözöl.
 Dicsőség a hatalmas pusztítónak,
 Úrnőmnnek, a szépségesnek!
 Dicsőség Inannának!

Balogi Virág fordítása